

Arkeologisk förundersökning av Raä 844 i Njurunda socken.

**Fornlämning: Raä 844, Fastighet: Nolby 2:4, Socken: Njurunda,
Kommun: Sundsvall, Landskap: Medelpad.**

**Rapportnummer 2013:5
Ola George**

Murberget Läns museet Västernorrland
Box 34
871 21 Härnösand
www.murberget.se

Arkeologisk förundersökning av Raä 844
i Njurunda socken.

© Murberget Läns museet Västernorrland, Ola George
Härnösand 2013
Foto: Murberget

ISSN 2000-0111

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Inledning	4
Syfte	4
Metod och utförande av arbetet	4
Topografi	4
Tolkning och diskussion	7
Tekniska och administrativa uppgifter	7
Referenser	7
Bilaga 1. Kart0r över undersökningsområdet	8
Bilaga 2. Fotolista.....	10
Bilaga 3. Beskrivning av schakten	11
Schakt 1	11
Schakt 2.....	11
Schakt 3.....	11
Schakt 4.....	11
Schakt 5.....	11
Schakt 6	11
Schakt 7.....	11
Schakt 8	11

Sammanfattning

Vid förundersökningen påträffades varken anläggningar eller fynd. De under föregående år lokaliserade stolphålen (Raä 844) som daterades till förromersk järnålder ligger i ett högre läge än de schakt som grävdes under förundersökningen. Delar av det lägre området är troligen matjordsavbanat under 1970-talet vilket naturligtvis påverkar möjligheterna att finna bevarade fornlämningar. Fornlämningen Raä 844 ligger kvar oförstörd efter förundersökningen och utgör ett värdefullt objekt för framtida forskning.

Inledning

Fornlämningen Raä 844 i Njurunda socken består av boplatslämningar i form av stolphål. Fornlämningen upptäcktes vid en kompletterande utredning av vägområdet under 2011. Då det aktuella området kommer att beröras av dikesgrävning för att transportera bort vatten från nya E 4 bedömde Länsstyrelsen att det var viktigt att genomföra en förundersökning.

Syfte

Syftet med förundersökningen var att ta reda på om det inom det aktuella området fanns fornlämningar.

Resultatet från förundersökningen skulle ligga till grund för beräkning av omfattning och kostnad för en eventuellt nödvändig särskild undersökning.

Metod och utförande av arbetet

Åtta schakt grävdes med grävmaskin inom den yta där ett dike skulle anläggas. Totalt avbanades omkring 182 m². När matjorden tagits bort rensades ytorna för hand. Därefter fotograferades schakten och mättes in med RTK-GPS.

Vid förundersökningen påträffades varken anläggningar eller fynd.

Topografi

Förundersökningsområdet ligger i en sluttning exponerad mot nord- nordöst. Åkermarken västerut har enligt uppgift blivit matjords- avbanad under 1970-talet. Därefter har gödsel förts på för att förbättra jordmånen. Eventuella fornlämningar har därmed förstörts där. Åkermarken söder om undersökningsområdet är högre belägen och det var där som stolphålen inom fornlämning Raä 844 upptäcktes. Söder om åkermarken vidtar en moränhöjd orienterad i nord-syd. På denna moränhöjd finns en mängd fornlämningar, huvudsakligen belägna på den östra sidan och därmed orienterade i anslutning till den vik som under äldre järnåldern funnits där. Närmast undersökningsytan ligger Raä 198, en gravgrupp med ålderdomlig prägel, möjligen tillhörde denna gravgrupp boplatslämningarna vid Raä 844.

Undersökningsområdet från nordväst.

Undersökningsområdet från sydöst.

Schaktet med stolphålen som påträffades vid utredningen 2011.

Tolkning och diskussion

Vid förundersökningen påträffades varken anläggningar eller fynd. De under föregående år lokaliserade stolphålen som daterades till förromersk järnålder ligger i ett högre läge än de schakt som grävdes under förundersökningen. Delar av det lägre området är troligen matjordsavbanat under 1970-talet vilket naturligtvis påverkar möjligheterna att finna bevarade fornlämningar. Tidigare undersökningar har i ett par fall resulterat i huslämningar från förromersk järnålder i länet (Baudou 1997, Holmqvist 1994, George 1996, 1999, George och Hägerman 2012). Fornlämningen Raä 844 ligger kvar oförstörd efter förundersökningen och utgör ett värdefullt objekt för framtida forskning.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-785-12

Länsmuseets dnr: 2012/123

Län: Västernorrland

Landskap: Medelpad

Kommun: Sundsvall

Socken: Njurunda

Fastighet: Nolby 2:4

Kartblad: 17 H 1g

Undersökt yta ca 182 m²

Koordinatsystem och höjdvärden: Rikets nät 2,5 gon väst efter RTK- GPS-värden.

Belägenhet: X 6909 585 Y 1580 270 Z 17,2-21,5 meter över havet

Belägenhet i Sweref 99 TM: X 6908 709 Y 621 988

Undersökningstid: 8/6-2012.

Personal från Murberget Läns museet Västernorrland: Ola George

Rapportsammanställning: Ola George.

Dokumentationsmaterial i form av ritningar, fotografier, dagböcker mm förvaras på Murberget, Läns museet Västernorrland.

Referenser

Baudou, E. 1997. Om uppkomsten av järnålderns jordbruksbygd i Mellannorrland och boplatsen vid Tuna kyrka. Arkeologi i Mittnorden. Ett symposium kring nya arkeologiska forskningsrön. Vasa.

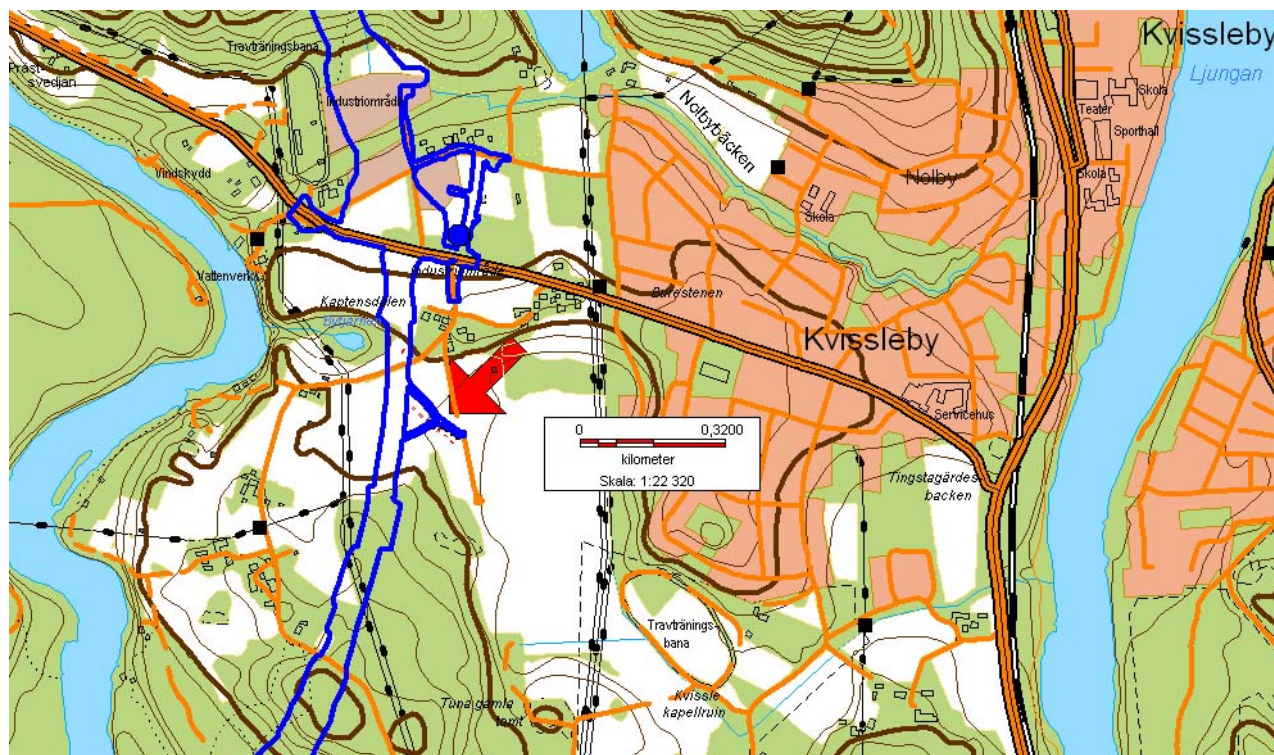
George, O. 1996. Kulturhistorisk utredning avseende sträckan Myre-Vindskärsudde inför planerad ny E-4, inom Sundsvalls stads och Njurunda snr, Medelpad. Murberget Läns museet Västernorrland. Rapport 1996:8.

George, O. 1999. Bebyggelsen vid prästbordet, Tuna socken, Medelpad under järnåldern. D-uppsats i arkeologi vid institutionen för humaniora vid Mitthögskolan.

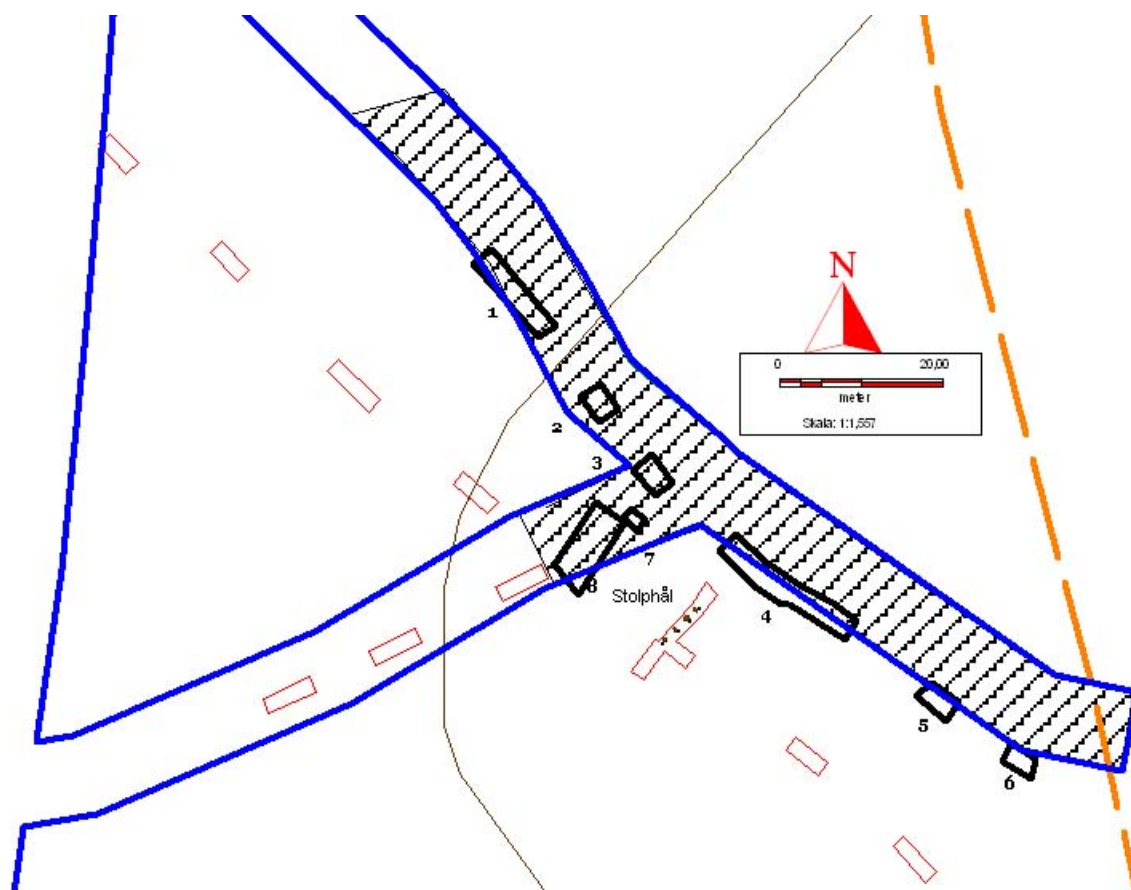
George, O & Hägerman, B-M. 2012. Arkeologisk förundersökning sträckan Myre-Nolby samt kompletterande särskild utredning sträckan Myre-Skönsmon, inför E4 Sundsvall Syd. Socken: Njurunda, Kommun: Sundsvall, Landskap: Medelpad. Murberget Läns museet Västernorrland. Rapport 2012:1.

Holmqvist, M. 1994. Arkeologisk undersökning av fornlämning Raä 325, Prästbordet 1:1, Tuna socken, Medelpad. Murberget Läns museet Västernorrland. Rapport 1994:3.

Bilaga 1. Kartor över undersökningsområdet

Förundersökningsplatsen markerad med röd pil.

Förundersökningsområdet skrafferat med svarta linjer. Schakten från förundersökningen har svarta begränsningslinjer, Schakten som grävdes vid den kompletterande utredningen har röda begränsningslinjer. De blå linjerna visar vägområdet för E4 och planerat dike.

Bilaga 2. Fotolista

Fotonr	Motiv	Fotograferad från
1	Undersökningsområdet	Nordöst
2	Undersökningsområdet	Nordöst
3	Undersökningsområdet	Nordöst
4	Undersökningsområdet	Nordöst
5	Undersökningsområdet	Nordöst
6	Östra delen av undersökningsområdet	Nordöst
7	Östra delen av undersökningsområdet	Nordöst
8	Östra delen av undersökningsområdet	Sydväst
9	Den högre belägna ytan där stolphålen påträffades under föregående år	Öst
10	Schakt i mellersta delen av undersökningsområdet	Nordöst
11	Undersökningsområdet	Sydväst
12	Undersökningsområdet och den högre belägna ytan där stolphålen påträffades under föregående år	Väst

Bilaga 3. Beskrivning av schakten

Schakt 1

12 x 2,5 meter. Jordart mjäla.

Schakt 2

4 x 3 meter. Jordart mjäla.

Schakt 3

4 x 3 meter. Jordart mjäla.

Schakt 4

18,5 x 3 meter. Jordart mjäla.

Schakt 5

4,5 x 2,6 meter. Jordart mjäla.

Schakt 6

3,9 x 2,7 meter. Jordart mjäla.

Schakt 7

2 x 1,7 meter. Jordart mjäla.

Schakt 8

10 x 4,5 meter. Jordart mjäla.